

POSTANOWIENIE

Dnia 21 lipca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bosek

w sprawie W. U. i J. U.

w przedmiocie wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 26 kwietnia 2023 r., sygn. akt III Ka 328/21, utrzymującym w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 17 lutego 2021 r., sygn. akt II K 840/17,

na posiedzeniu bez udziału stron w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 21 lipca 2026 r.,

na skutek skargi W. U. i J. U. na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Rejonowym w Rzeszowie w sprawie o sygn. II K 840/17, przed Sądem Okręgowym w Rzeszowie w sprawie o sygn. III Ka 328/21 oraz przed Sądem Apelacyjnym w Rzeszowie w sprawie o sygn. II AKo 80/23 i w sprawie o sygn. II AKo 157/24,

na podstawie art. 4 ust. 1a i 1b oraz art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w związku z art. 35 § 1 k.p.k., stwierdza swoją niewłaściwość i sprawę zgodnie z właściwością przekazuje Sądowi Apelacyjnemu w Rzeszowie.

[kf]

UZASADNIENIE

Pismem z 13 kwietnia 2026 r. W. U. i J. U., reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika, wniesli do Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie skargę na przewlekłość postępowania w sprawie II Ko 157/24.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skargę należało przekazać do rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Rzeszowie.

Zgodnie z art. 4 ust. 1a ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1725, dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość”), „[j]eżeli skarga dotyczy przewlekłości postępowania przed sądem rejonowym i sądem okręgowym – właściwy do jej rozpoznania w całości jest sąd apelacyjny”. Sąd Apelacyjny jest właściwy do rozpoznania również skargi na przewlekłość postępowania przed sądem okręgowym i sądem apelacyjnym (art. 4 ust. 1b ustawy o skardze na przewlekłość).

Przepisy wyznaczające właściwość rzeczową Sądu Najwyższego do rozpatrywania skarg na przewlekłość postępowania jako normy o charakterze kompetencyjnym, powinny być interpretowane ściśle i literalnie (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 19 grudnia 2019 r., I NSP 175/19; z 24 października 2024 r., I NSP 333/24; z 15 kwietnia 2025 r., I NSP 6/25; z 30 lipca 2025 r., I NSP 146/25; z 31 marca 2026 r., I NSP 347/24 ; z 23 kwietnia 2026 r., I NSP 162/26; z 7 lipca 2026 r., I NSP 330/26).

Jak wynika z treści uzasadnienia skargi, skarżący wnoszą o „zbadanie akt dotyczących całego postępowania, także na etapie I i II instancji oraz uprzedniego postępowania wznowieniowego”. Skarżący przedstawili przebieg postępowania od 2017 roku, tj. od wniesienia aktu oskarżenia do Sądu Rejonowego w Rzeszowie. Wskazali, że „postępowanie zasadnicze trwało prawie 6 lat, pomimo że jest to sprawa o relatywnie prostym charakterze”. Podnieśli, że [w]ymiar sprawiedliwości powinien być tak skonstruowany, aby proces trwał możliwie szybko (...). Okres 6 lat,

w ocenie skazanych, z pewnością nie jest takim okresem”. Dalej przedstawili okoliczności związane z postępowaniami o wznowienie postępowania. Sąd Apelacyjny w Rzeszowie wyrokiem z 23 kwietnia 2026 r. wznowił postępowanie zakończone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Rzeszowie z 26 kwietnia 2023 r., uchylił ten wyrok i umorzył postępowanie karne wobec W. U. i J. U.

W orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka przyjmuje się, że rozpatrując skargę na przewlekłość, należy wziąć pod uwagę całość postępowania w sprawie (zob. wyrok ETPC: z 7 lipca 2015 r., *Rutkowski i inni przeciwko Polsce*, skarga nr 72287/10z 6 czerwca 2024 r., skarga nr 45960/21, *Terczyński i inni przeciwko Polsce*; z 6 czerwca 2024 r., *Pluciński i inni przeciwko Polsce*, skarga nr 56092/22; z 11 kwietnia 2024 r., *Stań i inni przeciwko Polsce*, skarga nr 56287/22; z 11 kwietnia 2024 r., *Paradowski i inni przeciwko Polsce*, skarga nr 18706/22; z 11 kwietnia 2024 r., *Paliccy i inni przeciwko Polsce*, skarga nr 32837/20). Konstrukcja prawna właściwości sądu do rozpoznania skargi na przewlekłość przyjęta w ustawie o skardze na przewlekłość, wskazuje, że jeżeli przewlekłość dotyczy postępowania przed sądem rejonowym i okręgowym oraz sądem okręgowym i apelacyjnym, sądem właściwym do rozpoznania skargi jest sąd apelacyjny (zob. przepis szczególny art. 4 ust. 1 a i 1b ustawy o skardze na przewlekłość).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[kf]

[a.ł]